

Antti Järvi

Stipendiaattivuoden loppuraportti Fudanin yliopistosta 2015–2016

Opiskelin Fudanin yliopistossa Shanghaissa lukuvuoden 2015–2016 Helsingin Sanomain Säätiön toimittajastipendillä. Suoritin opintoja Chinese Society -ohjelmassa, jonka kurssitarjonnan järjestää School of Social Development and Public Policy -niminen laitos (SSDPP). Olen opintoihin varsin tyytyväinen. Chinese Society -ohjelma tarjoaa monipuolisen näkökulman Kiinan yhteiskuntaan. Suorittamani kurssit käsittelivät muun muassa maan poliittista historiaa, väestötiedettä, kaupunkisuunnittelua, kiinalaista elokuvaa ja uskontojen asemaa. Oppimisen kannalta on merkittävää, että pystyin asumaan lukuvuoden Kiinassa – elämään ja hengittämään samaa ympäristöä, joka oli opintojeni kohteena. Tietämys maasta karttuu luentojen ja oppikirjojen lisäksi myös ihmisten kanssa jutellessa ja arkiympäristöä tarkkaillessa. Luin päivittäin Kiinaa ja Aasiaa koskevia artikkeleja niin maailman lehdistä kuin China Dailyta. Stipendiaattivuoden hienoimpia asioita on, että on aikaa tutustua asioihin ja prosessoida oppimaansa.

Toisin sanoen tärkein tavoitteeni toteutui: opin tuntemaan ja ymmärtämään Kiinaa huomattavasti paremmin kuin aiemmin. Törmäsin päivittäin kiinnostaviin asioihin, jotka syvensivät ymmärtämystäni maasta. Lukuvuoden hyödyt eivät jääneet vain siihen. Osa kursseista, esimerkiksi *Culture and Health* -kurssi, tarjosi paljon konkreettisia ideoita ja vinkkejä toimittajan työhön. Lisäksi tutustuin vuoden aikana professoreihin ja opiskelijoihin, joiden asiantuntemuksesta on työssäni hyötyä tulevaisuudessa. Opin hieman kiinaa, jonka lisäksi minusta tuli vuoden aikana huomattavasti itsevarmempi englannin kielen puhuja ja kirjoittaja kuin olin aiemmin.

Alkuun liittyi paljon epävarmuutta. Stipendin saatuani aloin hakea Fudanin yliopistoon, ja hakuprosessi vaati paljon kärsivällisyyttä. Ei siksi, että hakeminen olisi erityisen vaikeaa, vaan siksi, että tarvittavaa tietoa on hankala löytää kattavasti. Onneksi kunkin yliopiston

laitoksen toimistosta saa apua, samoin yliopiston yleisestä International Student Officesta, varsinkin soittamalla. Edelliset stipendiaatit Reetta Rätty ja Eeva Eronen vakuuttivat, että epävarmuus kuuluu asiaan ja kaikki kuitenkin lopulta järjestyy.

Samana iltana muistella ensimmäisellä viikolla Shanghaissa. Lensin Shanghaiin 29. elokuuta, ja ensimmäiset päivät olivat hiostavia niin sään kuin tekemisen puolesta. Koska olin jutellut aiempien Fudan-stipendiaattien kanssa, osasin varautua siihen, että alkupäivät ovat melko sekavia. Ne kieltämättä olivatkin. Ensimmäisiin päiviin kuului asunnon etsiminen ja kohtalaisen paljon sekä maahantuloon että yliopistoon liittyvää byrokratiaa. Paikkojen löytämisessä oli aluksi omat haasteensa, lisäksi odotin tuntikausia erilaisissa jonoissa. Päänvaivaa tuotti myös se, missä järjestyksessä minun paperi piti täyttää ja viedä minnekin leimattavaksi. Asiaan liittyvä vinkki mahdollisille tuleville stipendiaateille: ensimmäisten päivien aikana jokainen kuitti kannattaa säilyttää huolella, koska niitä todennäköisesti kysytään jossain vaiheessa.

Alkukaaos rauhoittui onneksi nopeasti, ja opinnot tuntuivat innostavilta. Olen hyvin kiitollinen edeltäjilleni Reetta Rädylle, Katriina Pajarille ja Eeva Eroselle, jotka auttoivat minua ja tarjosivat henkistä tukea. Oli erityisen kullanarvoista, että pystyin olemaan Eeva Eroseen Wechat-yhteydessä ensimmäisten päivien aikana Shanghaissa ja kysymään mieltä askarruttavia kysymyksiä sitä mukaa kun niitä tuli vastaan. Onneksi myös omalta laitokseltani löytyi mukavaa henkilökuntaa, jolla oli kärsivällisyyttä ohjata minut erilaisten byrokraattisten käänteiden läpi.

Suorittamani opinnot

Fudanin yliopistossa opiskellaan pääsääntöisesti oman laitoksen kursseilla, mutta myös muiden laitosten kursseille voi osallistua pyynnöstä. Kokemukseni mukaan muiden laitosten tarjonnasta on kuitenkin hankala saada tietoa. Kannattaa käydä kiertelemässä eri laitoksilla ja kysyä kurssitarjonnasta. Itse kävin tutustumassa oman laitokseni lisäksi

journalismin laitoksen tarjontaan, mutta päädyin suorittamaan kaikki kurssit SSDPP:ssä. Lisäksi opiskelin Kiinan kieltä lukuvuoden ajan GoEast Language Center -nimisessä kielikoulussa, jossa opiskellaan pienissä 2–6 hengen ryhmissä. Otin myös muutamia yksityistunteja hioakseni ääntämystä.

Ainakin SSDPP:ssä kurssien vaatimukset vaihtelivat paljon, samoin kurssien taso. Siihen liittyvä vinkki: kannattaa ensimmäisen kahden viikon aikana kiertää mahdollisimman monilla kursseilla, koska vasta sen jälkeen pitää ilmoittaa toimistoon, mille kursseille aikoo lopulta osallistua. Itse noudatin tätä ohjetta kevätkaudella. Syksyn kokemuksista oppineena kiinnitin huomiota siihen, kuinka hyvä opettaja ja hänen englannin ääntämyksensä on ja millaisia suoritusvaatimuksia kurssilla on. Jokainen ottamani kurssi oli kolmen opintopisteen kurssi. Kukin kurssi sisälsi kolme tuntia opetusta viikossa ja paljon tieteellisten artikkelien lukemista ja kotitehtäviä. Oma kokemukseni oli, että mitä pienempi opetusryhmä on ja mitä vaativampi kurssi on (mitä enemmän pakollisia luettavia artikkeleita), sitä antoisammalta kurssi loppujen lopuksi tuntui. Suurilla massaluennoilla asiat jäivät helpommin ilmaan, ja oppiminen jäi pinnallisemmalle tasolle kuin pienissä keskustelemissa ryhmissä.

Syyskuusta lokakuun lopulle 2015 minulla oli kiinteitä opintoja 18 tuntia viikossa ja marraskuusta joulukuulle 21 tuntia viikossa (yhteensä kuusi kurssia, mukana kieliopinnot). Helmikuun lopusta kesäkuun alkuun 2016 minulla oli kiinteitä opintoja 15 tuntia viikossa ja niiden lisäksi kävin parilla kurssilla kuunteluoppilaana (ne olivat siis kursseja, joilta en suorittanut arvosanaa, vaan kävin vain kuuntelemassa opetusta). Jokainen kurssi SSDPP:ssä teetti niin paljon lukemista ja kirjoittamista, että käytännössä opintoja tuli tehtyä 30–45 tuntia viikossa. Siihen liittyvä vinkki: kuusi suoritettavaa kurssia alkaa olla ehdoton maksimi, jonka pystyy suorittamaan kunnialla. Kurssien vaatimuksista riippuen sekin voi olla liikaa, etenkin jos aikoo oikeasti perehtyä luettavaan tutkimukseen. Kiireisin aika opinnoissa sijoittuu aina syys- ja kevätlukukausien loppuun, jolloin minulla oli paljon

esitelmiä (niitä tehtiin SSDPP:ssä yllättävän paljon) ja esseiden deadlineja. Huomasin nopeasti, että kymmenen vuoden tauon jälkeen akateemisen tekstin kirjoittaminen on haastavaa. Argumentoidessa piti ikään kuin naksauttaa aivot uuteen asentoon. Oma haasteensa oli tietysti siinä, että argumentoin ja kirjoitin englanniksi. Se oli hyvä oppimiskokemus.

Syksyn antoisin kurssi oli *Culture and Health*. Se oli medikaaliantropologian kurssi, joka tarkasteli terveyden, sairauden ja lääketieteen yhteiskunnallisia ulottuvuuksia. Luennoilla käsiteltiin muun muassa terveydenhuoltojärjestelmää Kiinassa, hedelmöityshoitoja, kiinalaisia aids-kyliä, mielenterveysongelmien kulttuurihistoriaa, kansainvälistä elinsiirtobisnestä sekä kiinalaisen ja länsimaisen lääketieteen eroja. *Culture and Health* kuului työläisiin kursseihin, sillä lähes joka viikko piti kirjoittaa essee, jota varten saattoi joutua lukemaan jopa satoja sivuja materiaalia. Kurssilla harjoiteltiin myös sairaiden ihmisten haastattelemista ja sairauskertomuksien tekemistä. Sain kurssilta paljon ammennettavaa ja ajateltavaa journalistiseen työhön.

Syksyllä 2015 hieno kurssi oli myös *China Through Contemporary Chinese Film*, jolla tutustuttiin maan kulttuuriin elokuvien kautta. Katsoin kotona viikottain yhden elokuvan, jonka jälkeen tunnilla professori avasi sen yhteiskunnallisia taustoja ja johdatteli keskustelemaan pienryhmässä itse elokuvasta. Kurssi toimi monipuolisena katsauksena Kiinan historiaan ja yhteiskuntaan. Kurssilla oli vain noin 12 osallistujaa, joten keskusteleminen tunneilla oli hedelmällistä. Syksyn kursseista antoisia oli myös *The Transitional Chinese Society*, joka tarjosi monipuolisen väestötieteellisen näkökulman Kiinan yhteiskuntaan. Kurssilla perattiin maan lapsipolitiikkaa, sisäistä maahanmuuttoa ja muita suuria kysymyksiä. *Urbanization and Development in China* -kurssilla puolestaan tutustuttiin kaupungistumiseen monesta eri näkökulmasta.

Kiinan kielen opinnoissa haastavinta oli merkkien tunnistaminen ja lukeminen. Opin melko nopeasti puhumaan sen verran kiinaa, että pystyin pärjäämään kaupassa, taksissa

ja ravintolassa, mutta sen jälkeen kaikki tuntuikin melko hankalalta. Kiina ei ole niitä helpoimpia kieliä, mutta sen opiskeleminen oli hauskaa, ja samalla opin paljon Kiinan historiasta ja kulttuurista.

Keväällä pidin eniten kahdesta historiakurssista: *Political Development in Modern China* -kurssilla perehdyttiin Kiinan poliittiseen historiaan 1800-luvulta 1990-luvulle. *Shanghai: The Key to Modern China?* -kurssilla puolestaan käsiteltiin Kiinan historiaa Shanghain historian kautta. Molemmat kurssit olivat erinomaisia ja tarjosivat paljon näkökulmia ja oivalluksia menneisiin vuosisatoihin ja vuosikymmeniin. *Shanghai: The Key to Modern China?* -kurssilla opiskeleminen oli myös varsin monipuolista, sillä luentojen ja keskustelujen lisäksi kurssilla tehtiin kenttäretkiä, analysoitiin museonäyttelyitä sekä luettiin muistelmia ja kaunokirjallisuutta.

Suoritin keväällä myös kiinan kielen opintoja sekä kurssin *Religion in Chinese Society*, jossa tutustuttiin kungfutselaisuuteen, taolaisuuteen ja buddhalaisuuteen sekä erilaisiin Kiinaa ja uskontoja valaiseviin teemoihin. Kurssiin kuului myös vierailuja uskonnollisissa kohteissa. Lisäksi kävin keväällä kuunteluoppilaana kursseilla *China's Social and Economic Transformation* ja *Political Economy in China*.

Oikeastaan negatiivisin asia opinnoissa liittyi siihen, että Fudanin yliopistossa tällainen vuoden itsenäinen opiskelija – joka ei siis ole vaihto-opiskelija tai tutkinto-opiskelija – putoaa jostain syystä erilaisten järjestelmien ulkopuolelle. Tämä näkyy sähläyksenä yliopistolla ja siinä, ettei ole samalla viivalla muiden opiskelijoiden kanssa. Esimerkiksi kirjastokorttia oli hankala saada (sain tosin lopulta, mutta en saanut lainata kirjoja kotiin), enkä päässyt lainkaan erilaisiin yliopiston sähköisiin järjestelmiin. Esimerkiksi kursseille ilmoittautuminen ei onnistunut sähköisesti vaan piti tehdä ilmoittamalla laitoksen toimistoon. Silloin on huonossa asemassa niiden kurssien kohdalla, jotka ovat suosittuja ja joille ei välttämättä mahdu (minut heitettiin ulos yhdeltä kurssilta). Myöskään sähköisten aineistojen käyttäminen ei ollut mahdollista esseiden teossa. Omalla laitokseksellani

ongelma ymmärrettiin ja sain apua, mutta sielläkin oltiin hieman hämillään opiskelijastatukseni suhteen.

Vielä sananen Kiinasta

Sain toukokuun lopussa kutsun mennä puhumaan Fudanin yliopiston yhteydessä toimivaan Nordic Centeriin. Siellä järjestettiin ”Norden Now” -niminen tapahtuma, jossa sekalainen joukko pohjoismaalaisia esiintyi pääosin kiinalaiselle yleisölle. Minua pyydettiin kertomaan kokemuksistani Kiinasta ja Fudanin yliopistosta. Päädyin lopulta puhumaan niistä asioista, jotka olivat yllättäneet minut eniten, kuten kaupunkien ja maaseudun välisistä suurista eroista ja perinteiden sinnikkyudesta ihmisten arjessa. Yksi yllättävä asia Kiinassa on ollut myös se, miten monenlaisia tulkintoja tietyistä samoista asioista voi olla. Tämä näkyi myös Fudanin yliopistossa, jossa opettajien tulkinnat historiasta (esimerkiksi Kulttuurivallankumouksesta) ja nykypäivästä saattoivat vaihdella aika paljon puhujasta toiseen, mikä toisaalta teki oppimisesta mielenkiintoista. Samalla se on ehkä muistutus siitä, kuinka suuri ja kompleksinen maa Kiina on.

Ehdin lukuvuoden aikana ihastua uuteen kotikaupunkiini Shanghaihin. Asuin pienessä yksiosassa Fudanin yliopiston kampuksen ulkopuolella, noin 45 minuutin matkan päässä. Koulumatka ei kuitenkaan haitannut lainkaan, koska pystyin käyttämään sen tehokkaasti lukemiseen ja kielen opiskeluun. Shanghaissa riittää näkemistä ja kokemista, ja viikonloppuisin kiersin usein taidenäyttelyitä ja museoita. Suurta onnea tuotti myös se, että tein pitkiä päämäärättömiä kävelyretkiä kaupungin keskusta-alueella ja lähiöissä.

Lukuvuoden aikana moni ihminen ehti kysyä minulta, mitä aikuinen ihminen tekee Fudanissa opiskelemassa Kiinan yhteiskuntaa ja kieltä. Kun kerroin heille Helsingin Sanomain Säätiöstä ja toimittajastipendeistä, ihmiset olivat pääsääntöisesti innoissaan ja hämmentyneitä siitä, miten hieno stipendijärjestelmä säätiöllä on. Esimerkiksi ”Norden Now” -tapahtumassa Norjan pääkonsuli toivoi maahan samantapaista stipendiä

toimittajille. Tiedän, että olen tavattoman onnekas, kun olen voinut ottaa pitkän tauon työelämästä ja opiskella sitä, mitä olen halunnut. Olen Helsingin Sanomain Säätiölle äärettömän kiitollinen tästä mahdollisuudesta. Kulunut vuosi kuuluu elämäni parhaimpiin, ja olen oppinut sen aikana hurjan paljon niin Kiinasta kuin omasta itsestäni. Ne opit pysyvät muistissa hyvin pitkään.